

MALVINE MOCENCO, n. 1976.

MALVINE MOCENCO

CATALOG RESTAURARE

1998-2015

VRE
MEA

MALVINE MOCENCO • CATALOG RESTAURARE 1998-2015

Într-o țară în care termenul „profesionalism” pare a nu exista decât în dicționare, iar celebritatea îndoelnică ține loc de competență, Malvine Mocenco reprezintă o dublă excepție: e o adevarată profesionistă în meșteșugul restaurației (o spun cunoștătorii) și un om a căruia modestie te face să-l apreciezi și mai mult. Cunosc puțini români care să întrepeze, precum

Malvine Mocenco, caracteristicile profesionistului occidental: seriozitate, punctualitate, lipsă de morgă și dorință de a se perfecționa, adesea în condiții vîtrege. Am colaborat la două expoziții și am realizat împreună două volume. A fost o adevarată bucurie, și nu doar pentru rezultatele finale, ci și din perspectiva colaborării propriu-zise.

Malvine Mocenco dăruiește timp colaboratorilor ei, timp și competență. Prin urmare ea ar trebui pusă la zid în România.

Existența ei periclităază dezordinea cvasigenerală, impostura cvasigenerală, amatorismul și nepăsarea. Atenție la acest pericol public! S-ar putea ca, într-o bună zi, România să devină o țară normală, iar oamenii precum Malvine Mocenco, Ioan Ică jr. sau Emanuel Contac să ajungă... academicieni.

Așadar fiți cu ochii în patru!

Cristian Bădiliță
(agent descoverit)

ISBN 978-973-645-766-1

În 1995 a absolvit Liceul de Artă din Constanța. Între 1996 și 1998 a urmat Programul de pregătire postliceală „Bazele restaurării științifice”, specializarea „restaurare textile”, organizat de Ministerul Culturii. Între 1995 și 1998 a fost restaurator textile la Muzeul de Artă Populară din Constanța, apoi, timp de zece ani restaurator textile la Muzeul Golești (Argeș). În 2008 a absolvit cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Pitești, Secția Artă Sacră, unde a și predat, ca preparator, timp de trei ani. Între 2008 și 2011 a urmat Programul de pregătire postuniversitară „Bazele restaurării științifice”, specializarea „restaurare lemn policrom”, organizat de Ministerul Culturii, Centrul de Perfectionare a Personalului din Cultură și Artă București. Obține atestatul de restaurator pictură în 2011. Între 2009 și 2011 a urmat cursurile postuniversitare de masterat, specializarea „restaurare lemn policrom”, la Universitatea Lucian Blaga din Sibiu. Din anul 2009 este restaurator pictură, șef secție Conservare–Restaurare la Muzeul Viticulturii și Pomiculturii din Golești (Argeș).

Două premii la Salonul Național de Restaurare de la Craiova: în anul 2013, Premiul Organizaților; în anul 2015, Marele Premiu pentru restaurare icoană. În colaborare cu scriitorul Cristian Bădiliță a realizat expoziția Poeme de îmbrăcat, degustat și agățat pe perete (Biblioteca Județeană din Pitești, 5-25 octombrie 2013; City Gallery din Botoșani, în colaborare cu Primăria municipiului Botoșani, 5-20 noiembrie 2013). A ilustrat volumele Harababura și Copilăria lui Isus de Cristian Bădiliță.

Date de contact:
Telefon: 0732145392
e-mail: malvine.mocenco@yahoo.com
facebook.com/malvine.mocenco

Fotografii: Malvine Mocenco
Prezentare grafică: Liliana Grecu

Editura VREMEA, 2016

**MALVINE
MOCENCO**

**CATALOG
RESTAURARE**

Obiecte restaurate
în perioada
1998-2015

Despre sacrificiul de fiecare zi

Restauratorii au soarta traducătorilor și a arheologilor: opera lor (căci operă se numește) este dedicată unei alte opere. Tot aşa cum traducătorii ne fac să înțelegem o creație la care, fără ei, nu am avea acces, tot aşa cum arheologii ne aduc în fața ochilor un trecut pe care nu-l știam, restauratorii muncesc, din greu și în tăcere, pentru a re-crea. I-am asemuit, de multe ori, cu acei copiști, închiși în scriptorii, fără de care nu i-am fi putut citi, astăzi, pe filozofii Antichității. De regulă, societatea este ingrată, iar numele restauratorului este uitat, pentru că el, ființă morală, nu își permite să adauge, să inventeze, ci doar să ne restituie ceea ce s-a pierdut sau este pe cale să se piardă.

Malvine Mocenco face parte dintre acei foarte puțini artiști care și-au sacrificat propria operă, pentru a ne lumina privirea cu opere de care ea, înaintea noastră, s-a îndrăgostit. Dacă privim cu atenție ceea ce doamna Mocenco a restaurat în cei 18 ani – cărora le este rezervat acest catalog –, vom înțelege că între ochii și mâinile artistei și obiectele pe care a ales să le restaureze s-a stabilit o relație care trece de înțelegere și ajunge la iubire. Este ușor să îi lăudăm restauratoarei măiestria artistică, îndemânarea, priceperea și cunoștințele teologale sau cele din domeniile chimiei și fizicii, care o ajută să ia deciziile corecte, atunci când se apieacă asupra unei icoane, a unui tablou sau a unui covor (chiar și faptul că poate trece, cu ușurință, de la un material și o tehnică anume la altele, complet diferite, este

rar printre restauratorii contemporani, care tind să intre într-o nișă profesională relativ îngustă, în care se simt confortabil!). Dar, dincolo de toate acestea, înăscute (cum e talentul) și dobândite, ceea ce o face pe Malvine Mocenco să fie un mare restaurator este, pe de o parte, capacitatea ei (am inclus aici și intuiția) de a se așeza în mintea creatorului originar al obiectului și, pe de altă parte, dragostea pe care o are pentru operă. Fără aceste calități – dovedite cu prisosință și recunoscute ca atare, prin premiile dobândite și prin renumele câștigat – nu ar fi reușit să lucreze atât de frumos și nici nu ar fi avut puterea fizică de a munci atât de mult. Privind în urmă, putem spune că, deja (deși mai are încă foarte mulți ani înaintea sa), doamna Mocenco are o *operă*, chiar și numai cu ceea ce a restaurat până acum. S-ar putea dedica, mai departe, proprietății creației (pentru că este un artist minunat, care se exprimă la fel de ușor prin grafică, prin tapiserie sau prin pictură); dar nu cred că o va lăsa inima să renunțe la dragostea sa pentru frumosul din fiecare obiect pe care îl reduce la viață. Este un sacrificiu zilnic, pe care îl face, sunt convins, cu inima ușoară, aşa cum numai iubirea te poate face să fii.

Virgil Ștefan Nițulescu
Președintele Rețelei Naționale a Muzeelor din România
Director general
Muzeul Național al Țăranului Român

Harul restauratorului

Un catalog cu lucrări restaurate în intervalul 1998 - 2015 poate servi în cel mai concluziv mod biografiei oricărui restaurator, recomandându-l și certificându-l ca profesionist.

Avem, aşadar, aici, o fascinantă oglindă asupra calităților – răbdare, atenție la detaliu, privire ageră și analitică, manualitate controlată, intuiție și decizie argumentată corect – pe care restaurarea le presupune ca obligatorii. Li se adaugă, desigur, lecturi sistematice, care să permită comparații, dar și cunoașterea mecanicii operei de artă, de regulă compusă din materiale diferite ca reacții fizice și chimice, elemente ce condiționează, uneori, iar alteori permit soluția și tehnica de intervenție.

Așa ne obligă să privim acest catalog – cuprinsând 26 de piese muzeale, în majoritatea lor icoane pe lemn – doamna Malvine Mocenco – și să-l evidențiem ca pe un model de biografie profesională. Deci 26 de grele încercări – multe la limita posibilului datorită gradului de degradare – la care restauratorul a reușit performanța revitalizării unor obiecte ajunse în stare de colaps. Încărcate cu semnificații multiple – pe care nu le citim, însă deslușite, în catalog – mai ales cele ce privesc credința creștină, aceste obiecte au fost salvate de restaurator ca prin minune și reinserate în structuri expoziționale spre încântarea celor care le vor vedea. Privindu-le acum, văzând ipostazele intervenției calificate a restauratorului – mai ales cele din timpul lucrărilor, tehnice îndeosebi – ne putem imagina doar în ce stare sufletească s-a transpus spre a le înțelege și a hotărî cum anume să lucreze. O stare de înaltă credință și de mare nădejde, așa cum, la originea lor, chiar creatorii, zugravi – ca acel Dascălu Dimitrie, care a pictat icoana *Trei Ierarhi* (1878) – sau artiști – ca pictorul Nicolae Grant, cu interioarele și împrejurimile conacului Golești sau cu *Tăranca* musceleană – și-au transpus iluminați talentul în capodopere.

„Citim”, răsfoind catalogul, meditațiile, îndelungi, dar și intervențiile specialistului, distincte în alegerea soluțiilor, globale în finalul lor datorat operațiilor migăloase de injectare, integrare cromatică sau curățare și chituire.

Le înțelegem mai bine doar datorită acestui efort de descifrare a muncii specifice, putând astfel să evaluăm o profesie prea puțin cunoscută încă. Si prea îndepărtată, parcă, de ritmurile vieții contemporane, de neglijarea păguboasă a atenției respectuoase, obligatorii față de cei care, cu devoțiuțe, ne păstrează istoria și arta, arătând de unde venim și cu ce ne justificăm în lume.

Restauratoarea care se prezintă – și se reprezintă astfel – prin acest catalog slujește cu însuflețire frumosul și-l înțelege în contextul istoric în care artiști cunoștuți ori anonimi îl-au surprins.

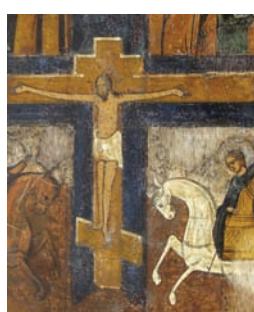
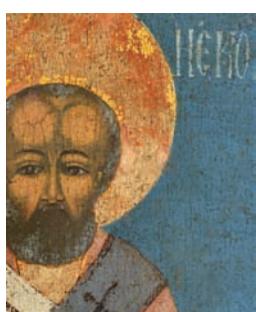
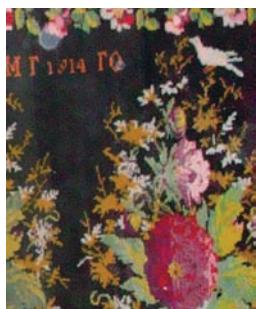
Se remarcă asemenea înțelegere prin filosofia sa de a percepe – în locuri cu totul acoperite de fum ori deteriorate de vreme – întregul unei lucrări: ca în icoana *Maica Domnului cu Pruncul* (1855) sau în cea reprezentându-i pe cei 40 de mucenici.

Surprinde cu acribie și repetate observații, straturi de pictură, intervenții ulterioare (ca la icoana *Sfântul Vasile* – 1801), cărora, ca într-o lucrare arheologică eminentă, le notează stratigrafia. O face și-n cazul textilelor (mai ales la covoare), dar și la rame (ca la icoana de la Probotă), la texte ori semnături, la restituirea compozițională (crucea de altar de la biserică *Sfântul Gheorghe* din Pitești, sau la o *Răstignire*, dintr-o icoană lipovenească). Doamna Malvine Mocenco arată, modestă, dar pe înțelegerea noastră, aspectele creației, lăudând indirect harul creatorului și arătându-și astfel, cu asupra de măsură, darul de artist.

Prof. univ. dr. Ioan Opris

CUPRINS

- 1. Covor oltenesc**
Datare: 1891
Anul restaurării: 1998
Pag. 6
- 2. Macat**
Datare: 2/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 1999
Pag. 10
- 3. Carpetă**
Datare: 1/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 1999
Pag. 14
- 4. Covor**
Datare: 1914
Anul restaurării: 2000
Pag. 18
- 5. Ramă icoană – catapeteasma Mănăstirii Probota**
Datare: sec. al XVIII-lea
Anul restaurării: 2007
Pag. 22
- 6. Icoană - Sfântul Nicolae**
Datare: 3/4 sec. al XVIII-lea
Anul restaurării: 2008
Pag. 24
- 7. Icoana troiței**
Datare: 3/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2009
Pag. 28
- 8. Icoană – Sfântul Ioan Botezătorul**
Datare: 1855
Anul restaurării: 2010
Pag. 34
- 9. Icoană – Sfântul Nicolae**
Datare: 3/4 sec. al XVIII-lea
Anul restaurării: 2010
Pag. 38
- 10. Icoană cu două fețe Duminica Florilor/Învierea Domnului**
Datare: 3/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2011
Pag. 42
- 11. Sfinții Trei Ierarhi**
Datare: 1878
Anul restaurării: 2011
Pag. 46
- 12. Rama tabloului O parte din dependințele curții Goleștilor, Nicolae Grant**
Datare: 2/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 2012
Pag. 50
- 13. Rama tabloului Interior, Nicolae Grant**
Datare: 2/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 2012
Pag. 52
- 14. Rama tabloului Tărancă, Nicolae Grant**
Datare: 1/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 2012
Pag. 54
- 15. Icoană repictată Sfântul Vasile/Nașterea Domnului**
Datare: Sfântul Vasile: 1801
Nașterea Domnului: 1/4 sec. al XVIII-lea
Anul restaurării: 2012
Pag. 58
- 16. Icoană – Sfântul Nicolae tronând**
Datare: 1/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2012
Pag. 62
- 17. Icoană lipovenească**
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2013
Pag. 68
- 18. Icoană prăznitar**
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2013
Pag. 70
- 19. Cruce de altar**
Datare: sec. al XX-lea
Anul restaurării: 2013
Pag. 74
- 20. Icoană lipovenească**
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2013
Pag. 80
- 21. Icoană – Maica Domnului cu Pruncul**
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2014
Pag. 84
- 22. Icoană prăznitar**
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2014
Pag. 88
- 23. Icoană – Apostolul Filip**
Datare: 1/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2014
Pag. 92
- 24. Icoană lipovenească**
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2014
Pag. 96
- 25. Icoană – Sfinții patruzeci de mucenici**
Datare: 4/4 sec. al XIX-lea
Anul restaurării: 2014
Pag. 100
- 26. Icoană – Maica Domnului cu Pruncul**
Datare: 1855
Anul restaurării: 2015
Pag. 102

Covor olteneasc

Datare: 1891
Anul restaurării: 1998
Deținător: Muzeul Golești

Imagini de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Detalii în timpul și după restaurare

Imagini de ansamblu după restaurare

10

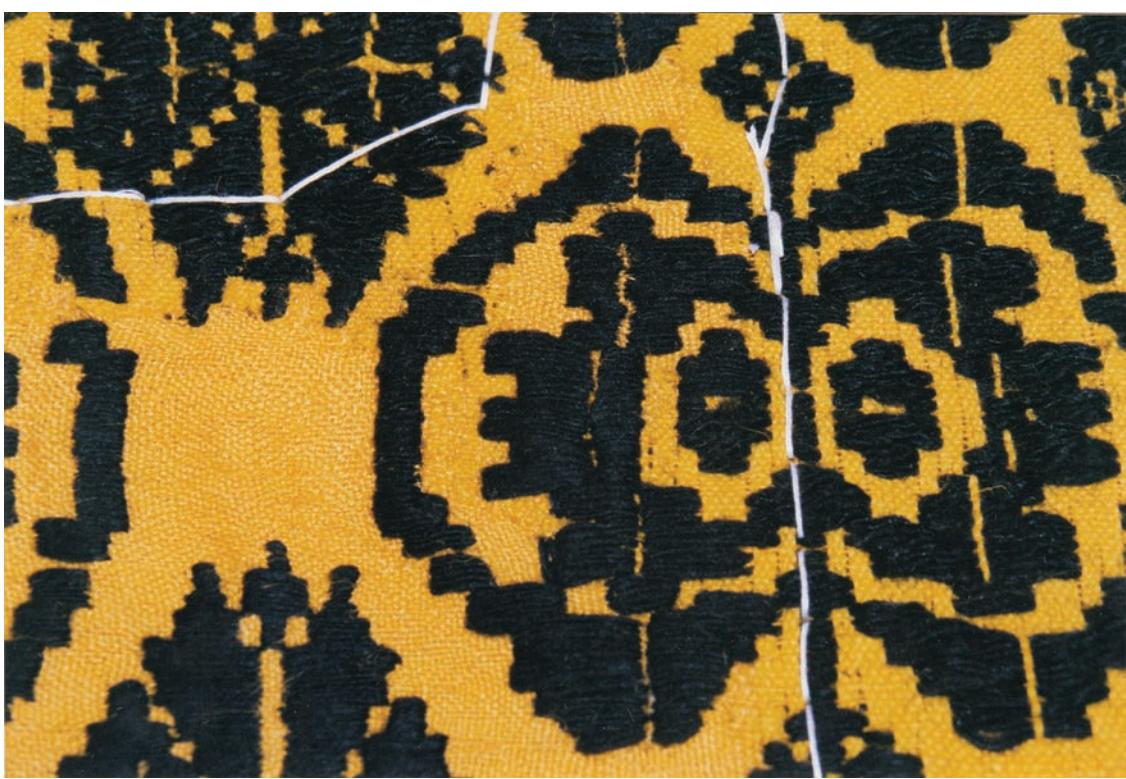
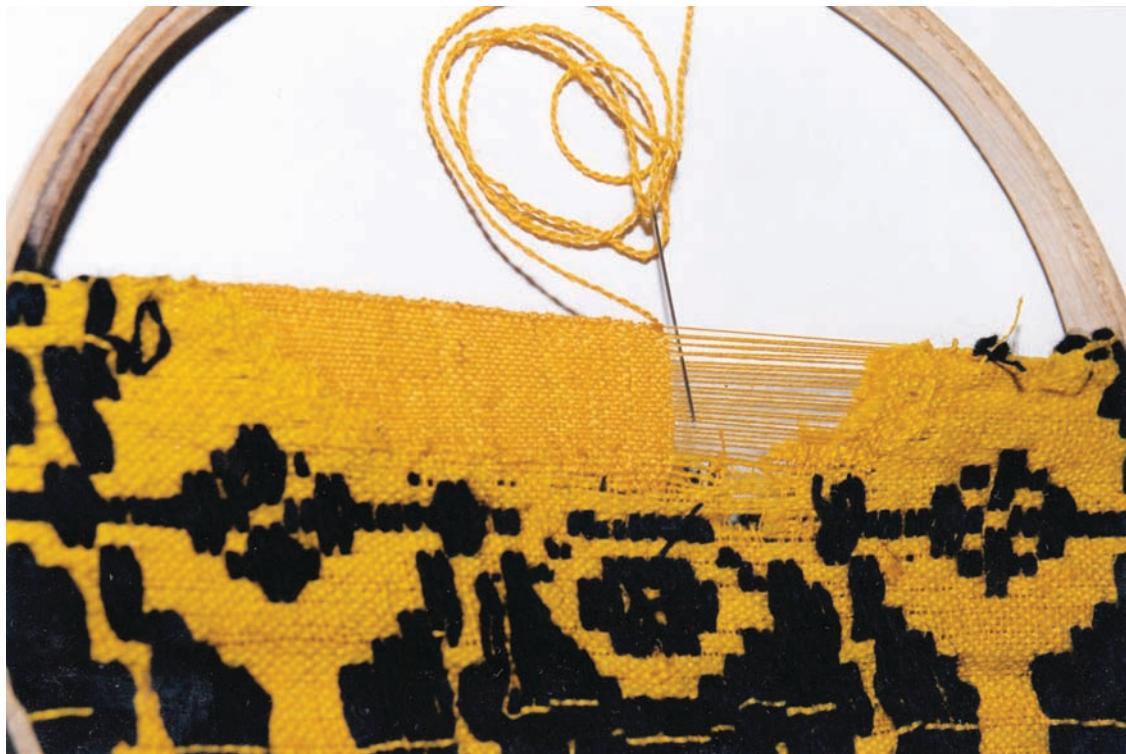

Macat

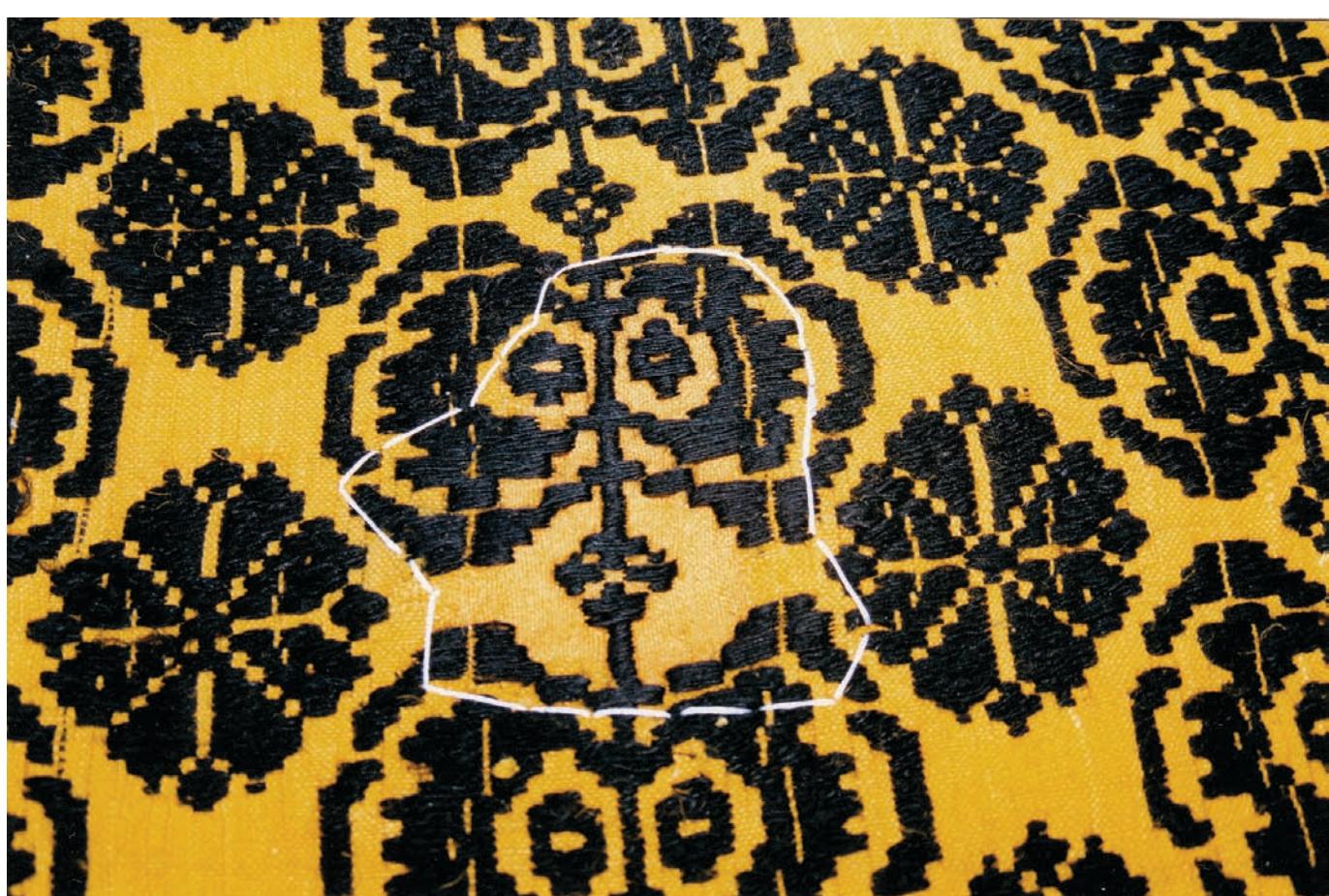
Datare: 2/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 1999
Deținător: Muzeul Golești

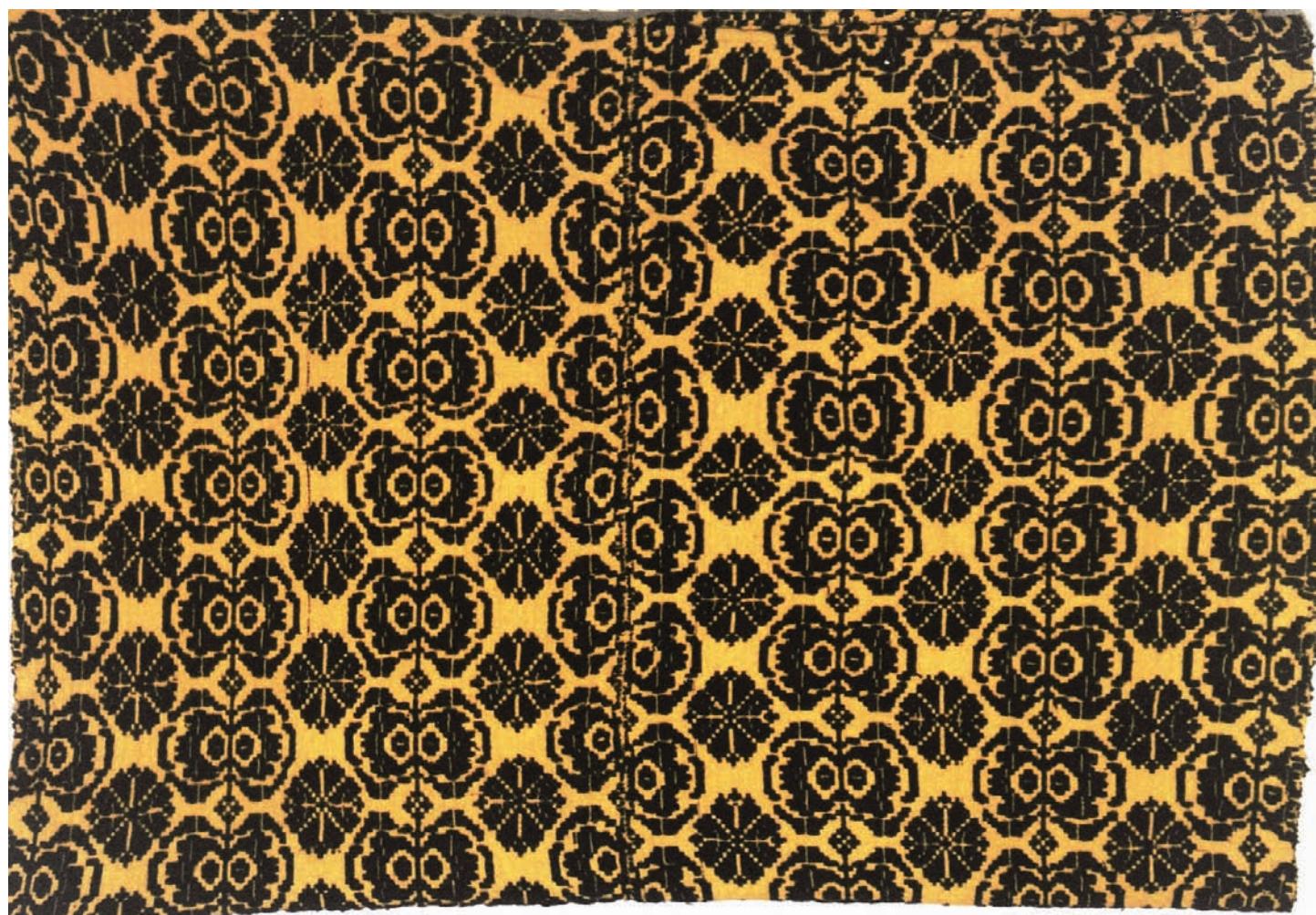
Detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Detaliu după restaurare

Imagine de ansamblu după restaurare

Carpetă

Datare: 1/4 sec. al XX-lea
Anul restaurării: 1999
Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu și detaliu înainte de restaurare

Imagini de ansamblu din timpul restaurării

Detalii în timpul și după restaurare

Imagine de ansamblu după restaurare

COVOR

Datare: 1914
Anul restaurării: 2000
Deținător: Muzeul Golești

Detaliu înainte și după restaurare

Detaliu înainte, în timpul și după restaurare

Detalii covor după restaurare

Imagine de ansamblu după restaurare

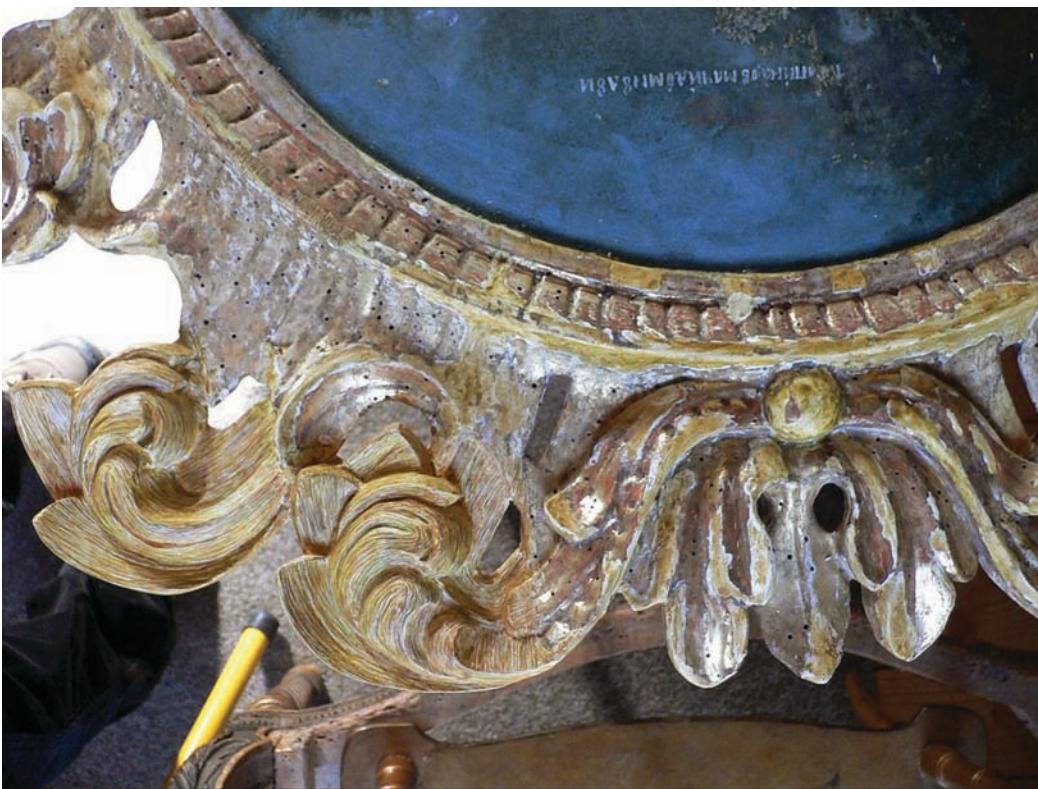

Ramă icoană – catapeteasma Mănăstirii Probotă

Datare: sec. al XVIII-lea

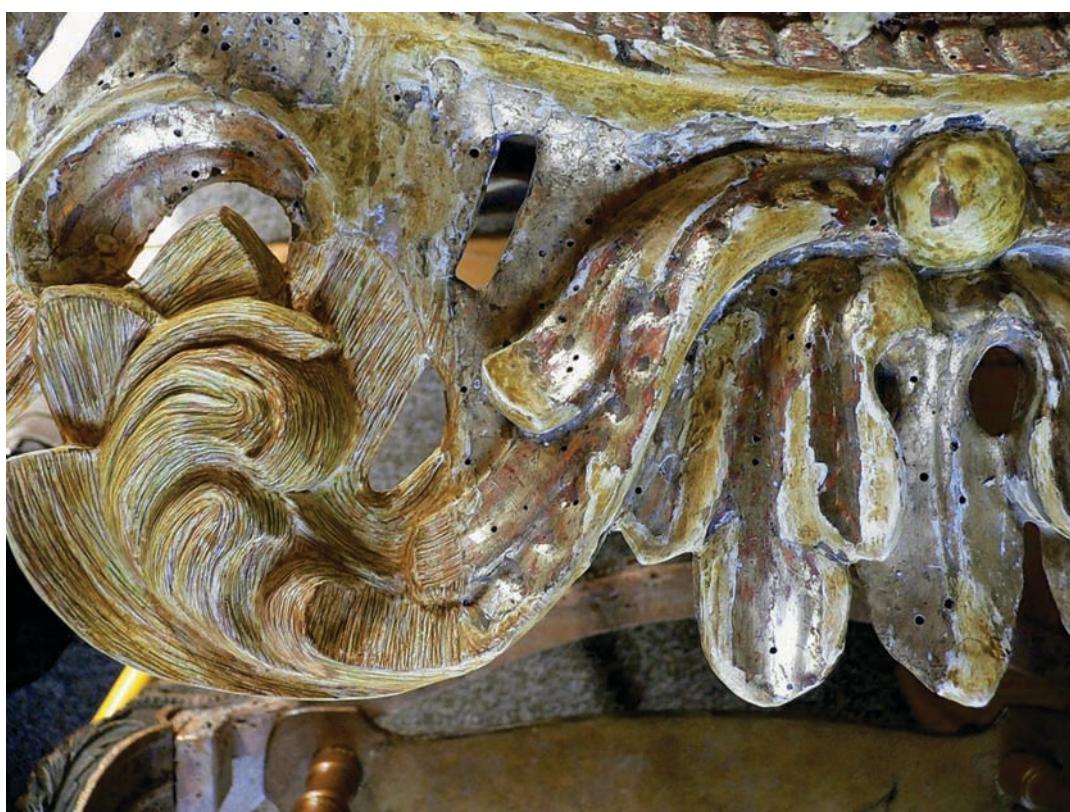
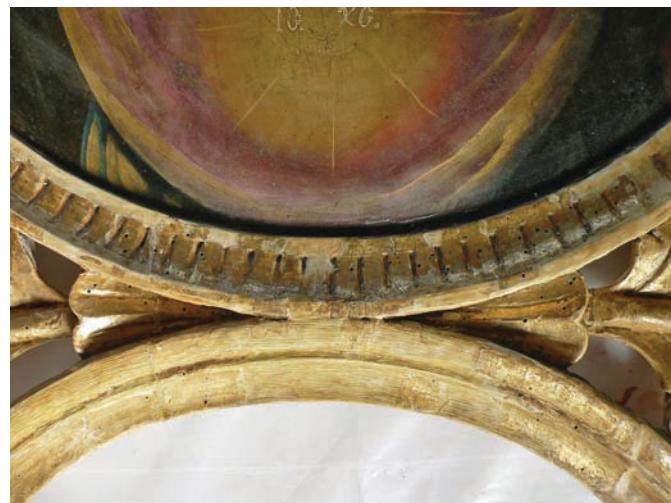
Anul restaurării: 2007

Deținător: Mănăstirea Probotă

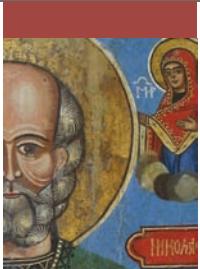

Detaliu înainte de integrarea cromatică

Detaliu după integrarea cromatică în tratteggio - retuș pe formă

Detalii după restaurare

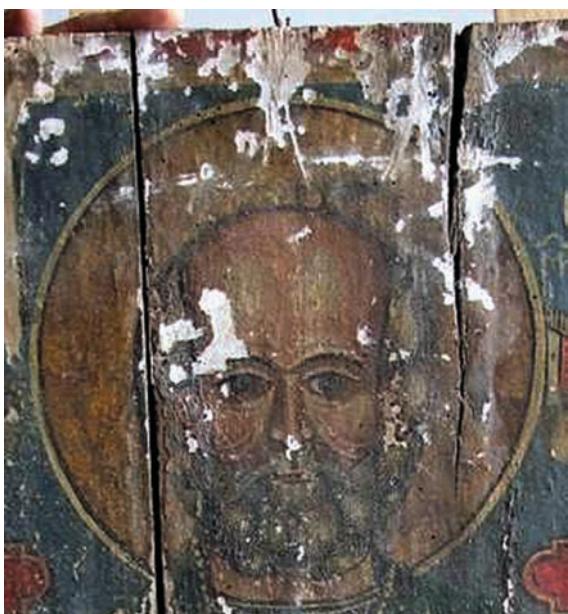

Icoană – Sfântul Nicolae

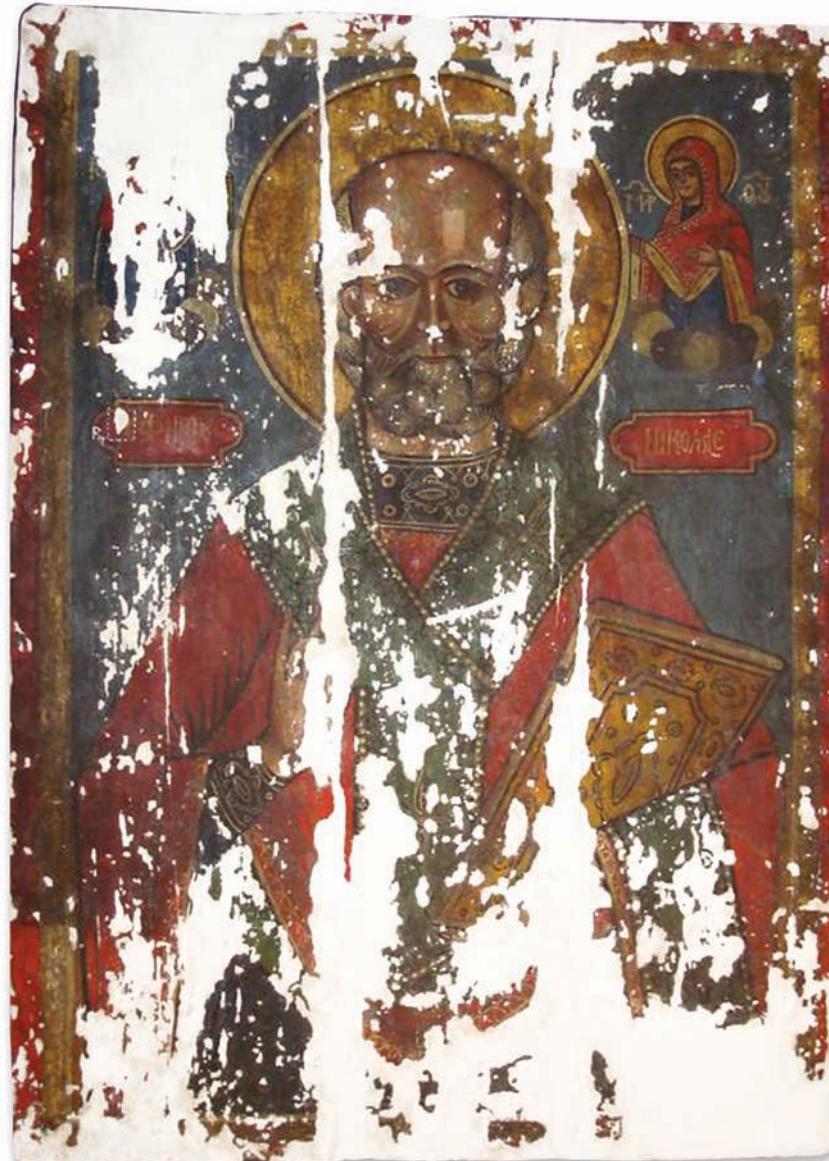
Datare: 3/4 sec. al XVIII-lea

Anul restaurării: 2008

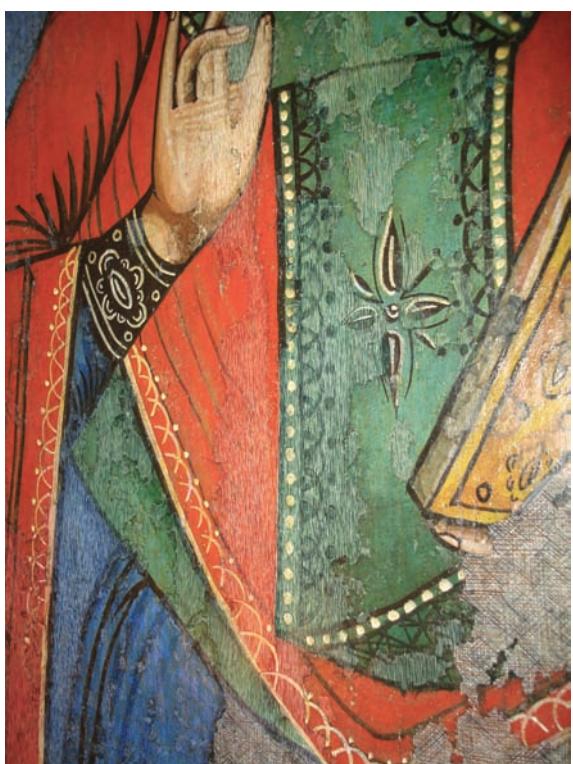
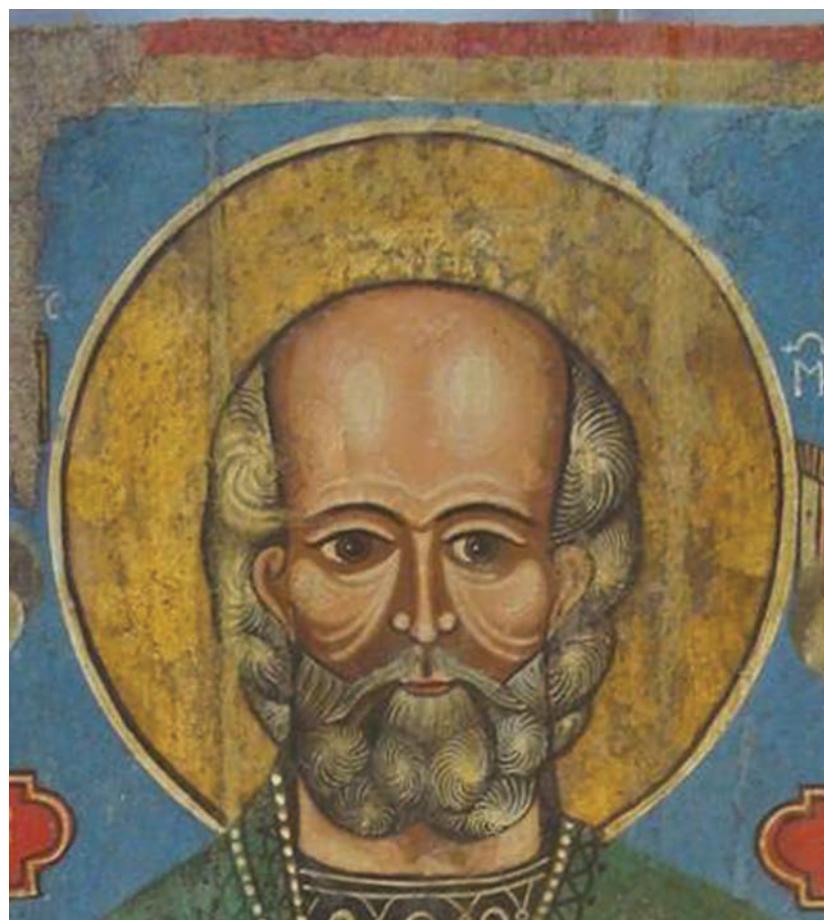
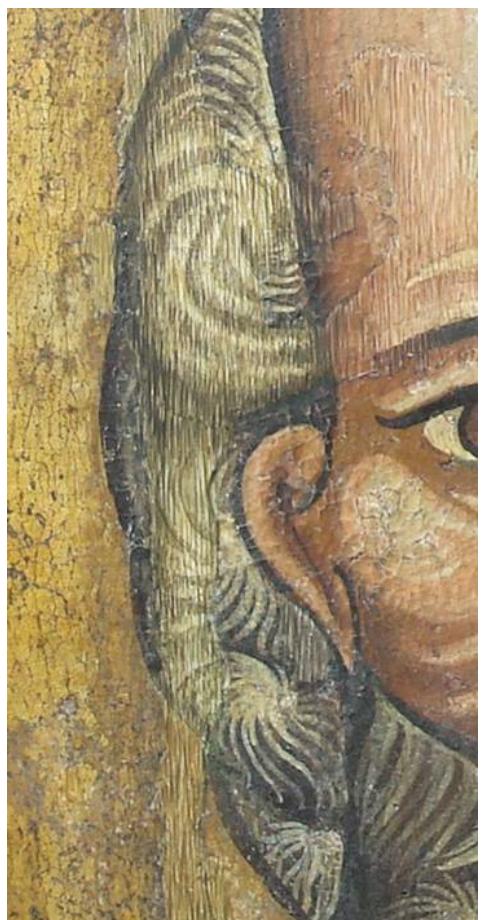
Deținător: Muzeul Golești

Ansamblu și detalii înainte de restaurare

Ansamblu și detalii din timpul restaurării

Imagini de detaliu după restaurare

Ansamblu după restaurare

Icoana troiței

Datare: 3/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2009

Deținător: Muzeul Golești

Imagini înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

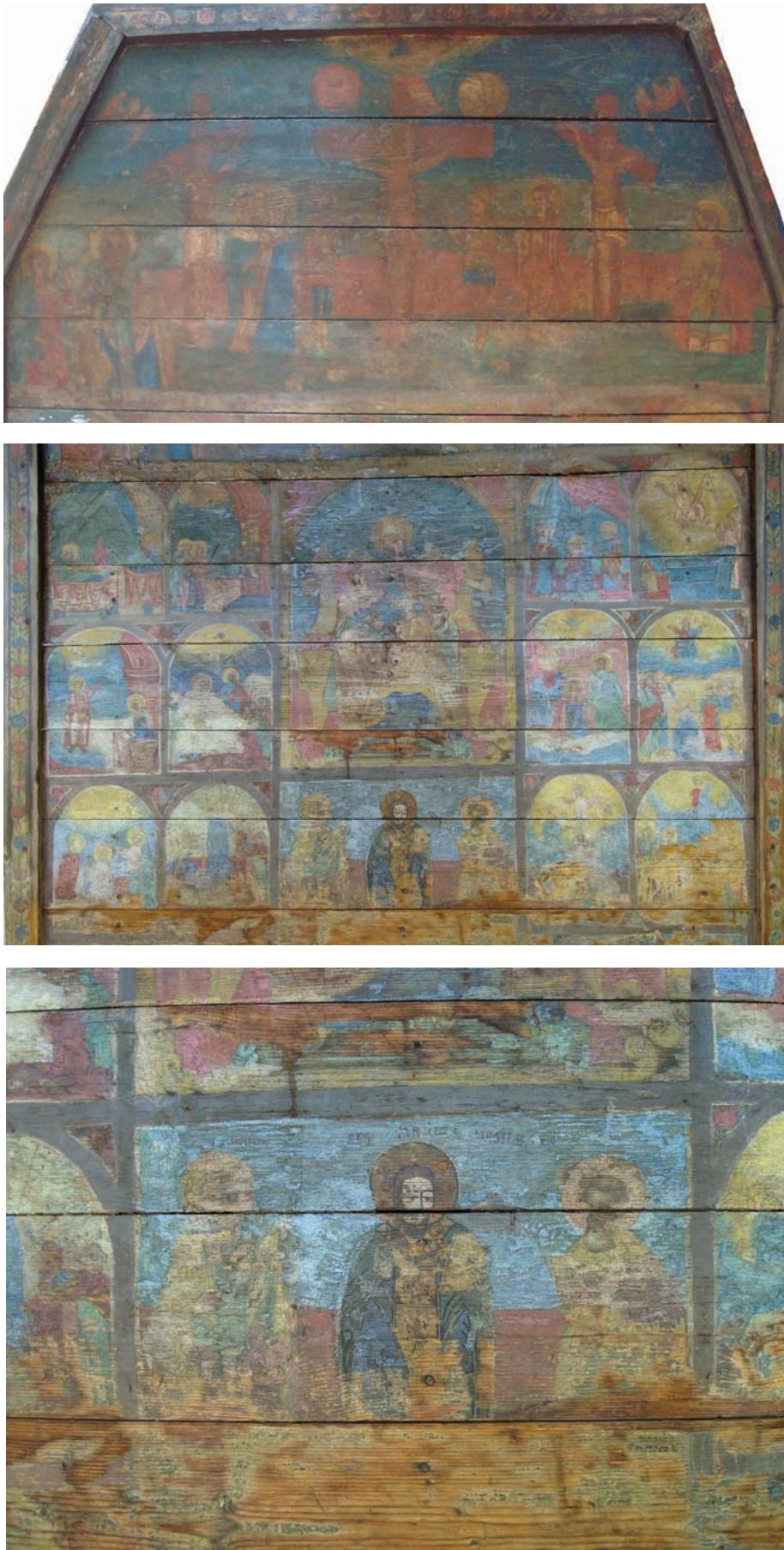

Imagini din timpul restaurării

Imagini din timpul restaurării

Detalii după restaurare

Ansamblu după restaurare

Icoană – Sfântul Ioan Botezătorul

Datare: 1855
Anul restaurării: 2010
Deținător: Muzeul Golești

Ansamblu și detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Imagine de ansamblu în timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană – Sfântul Nicolae

Datare: 3/4 sec. al XVIII-lea

Anul restaurării: 2010

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu și detalii înainte de restaurare

Imagine de ansamblu și detalii din timpul restaurării

Detalii după restaurare

Imagine de ansamblu după restaurare

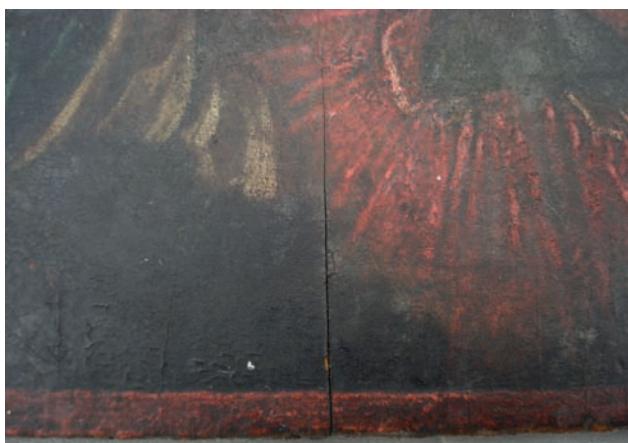

Icoană cu două fețe *Duminica Florilor/Învierea Domnului*

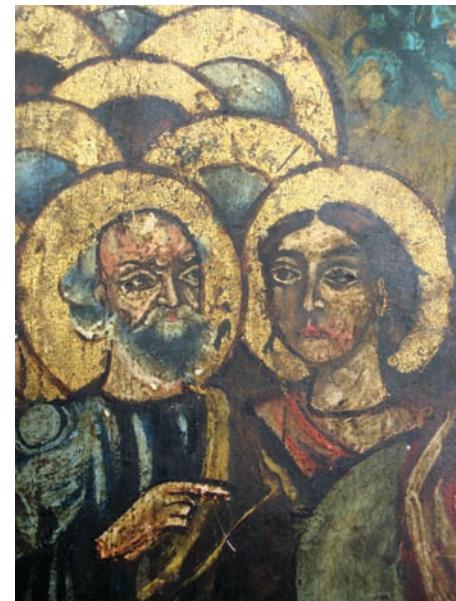
Datare: 3/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2011

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu și detalii înainte de restaurare

Imagine de ansamblu și detalii înainte de restaurare

Imagine de ansamblu după restaurare

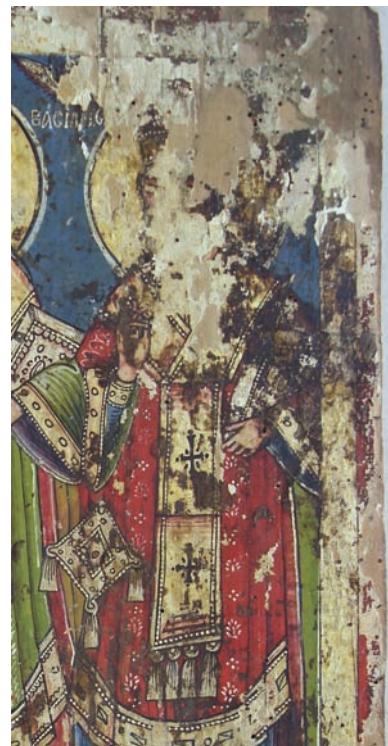

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană *Sfinții Trei Ierarhi*

Datare: 1878
Anul restaurării: 2011
Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu și detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Imagine de ansamblu din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

50

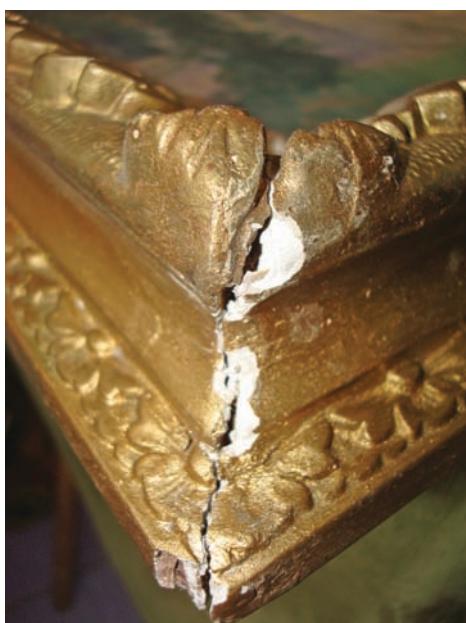
Rama tabloului
O parte din dependințele curții Goleștilor,
Nicolae Grant

Datare: 2/4 sec. al XX-lea

Anul restaurării: 2012

Deținător: Muzeul Golești

Detalii ramă înainte și după restaurare

Rama tabloului *Interior*, Nicolae Grant

Datare: 2/4 sec. al XX-lea

Anul restaurării: 2012

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu și detalii înainte, în timpul și după restaurare

Rama tabloului *Tărancă*, Nicolae Grant

Datare: 1/4 sec. al XX-lea

Anul restaurării: 2012

Deținător: Muzeul Județean Buzău

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Imagine de ansamblu și detalii înainte de restaurare

Imagine de ansamblu și detalii din timpul restaurării

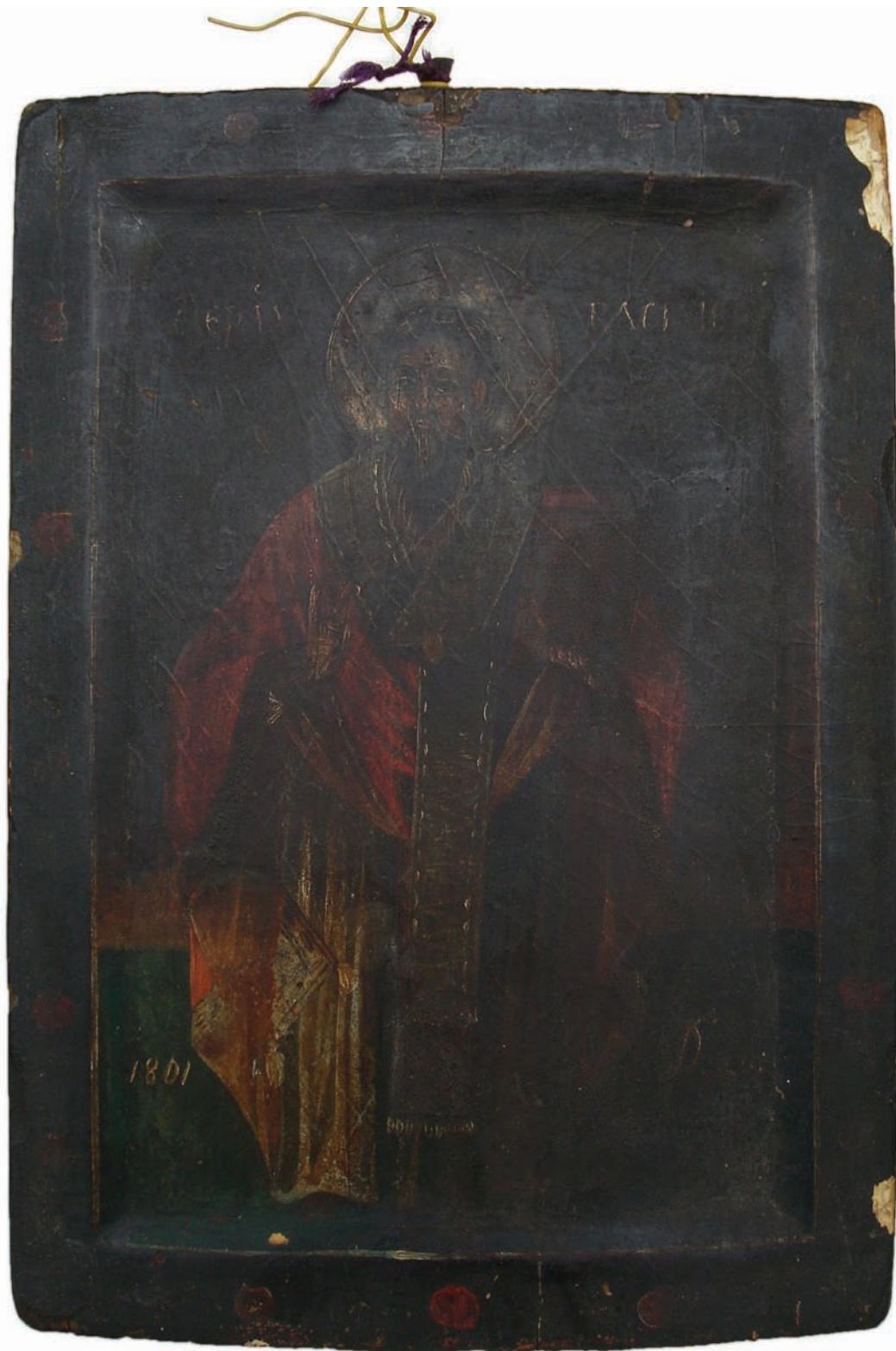

Imagini de ansamblu și detalii după restaurare

Icoană repictată *Sfântul Vasile/Nășterea Domnului*

Datare: Sfântul Vasile: 1801
Nășterea Domnului: 1/4 sec. al XVIII-lea
Anul restaurării: 2012
Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Imagine de ansamblu
în timpul restaurării

Imagini de ansamblu din timpul
îndepărtării repictării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană – Sfântul Nicolae tronând

Datare: 1/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2012

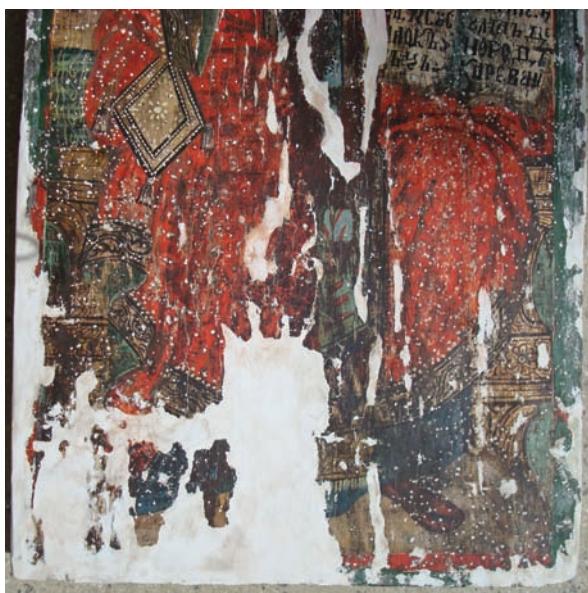
Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu și detalii
înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Relevu privind starea de conservare

— Desen

- Lacune ale stratului pictural, până la suport
- Fragmente de grund original
- Desprinderi de tip evolutiv

Eroziuni

Orificii de zbor

Picături de ceară

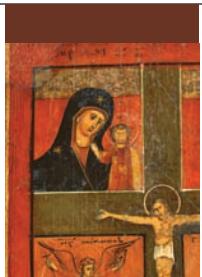
Urme de var lavabil

Imagine de ansamblu din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană lipovenească

Datare: 2/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2013

Detinător: Muzeul Goleşti

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană prăznicar

Datare: 2/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2013

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte și în timpul restaurării

Imagine de ansamblu din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Cruce de altar

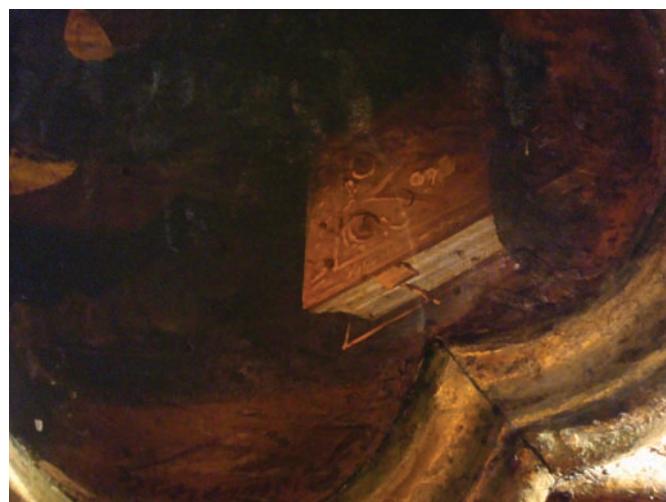
Datare: sec. al XX-lea

Anul restaurării: 2013

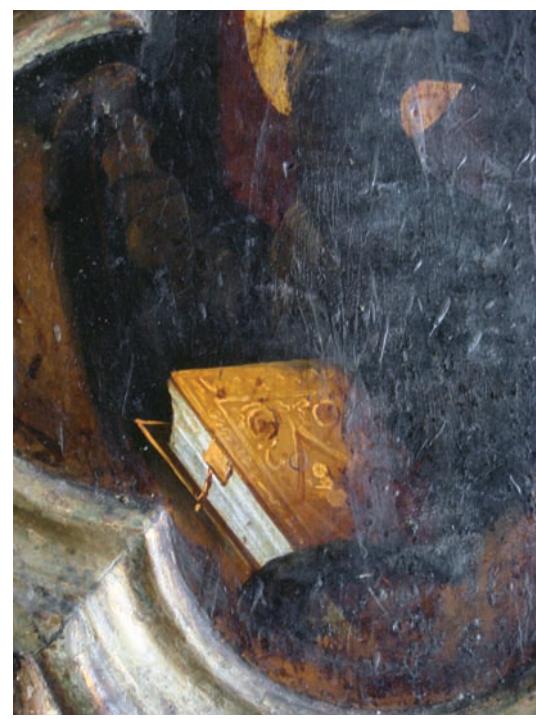
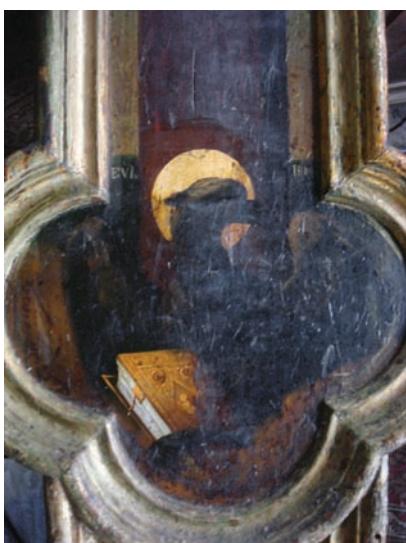
Deținător: Biserica Sfântul Gheorghe, Pitești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

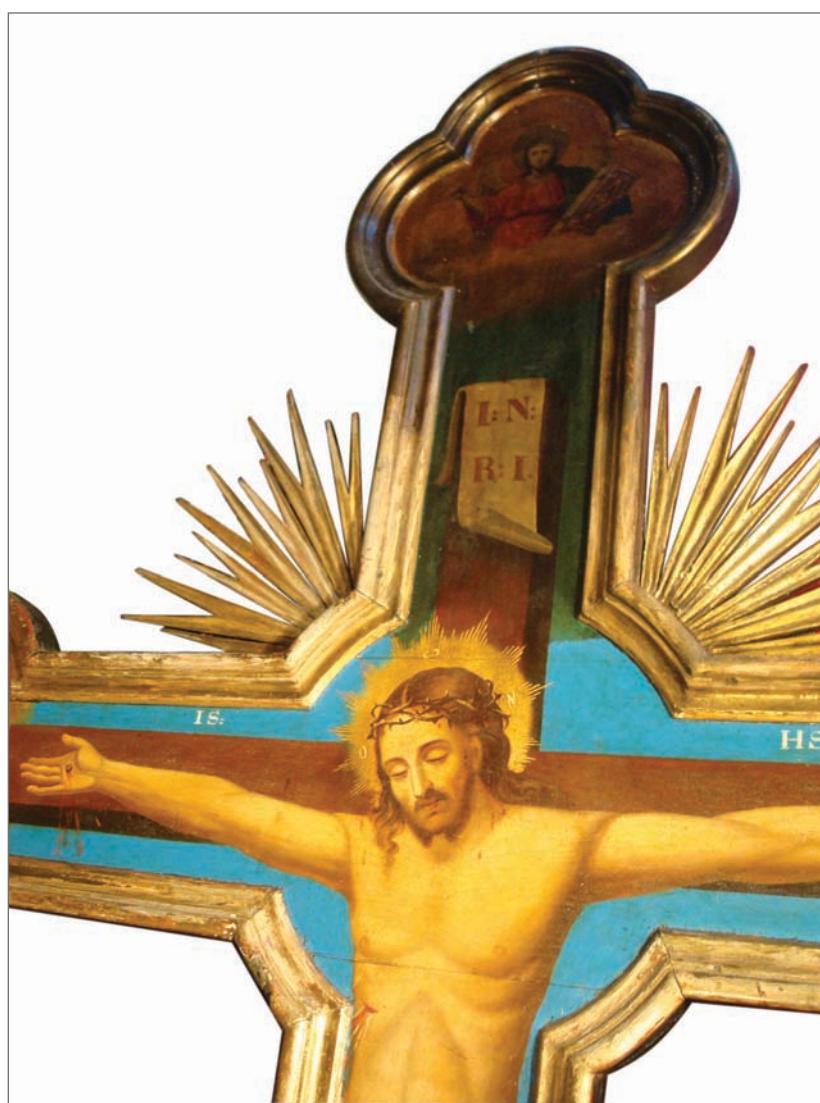
Detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Detalii din timpul restaurării

Detalii din timpul restaurării

Imagine de ansamblu din timpul restaurării

Icoană lipovenească

Datare: 2/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2013

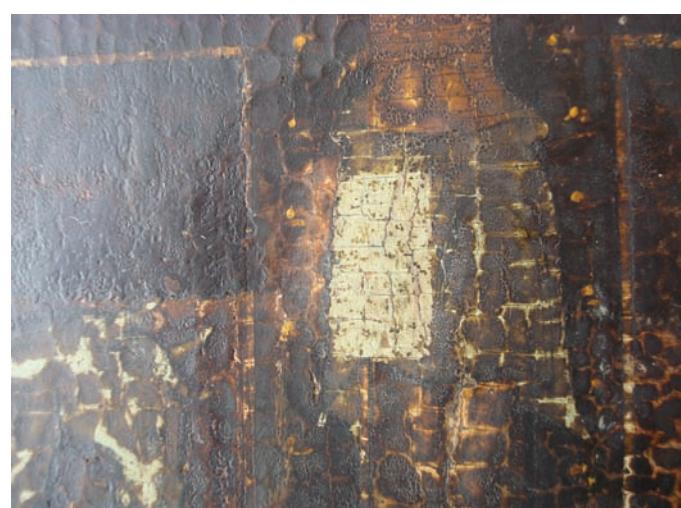
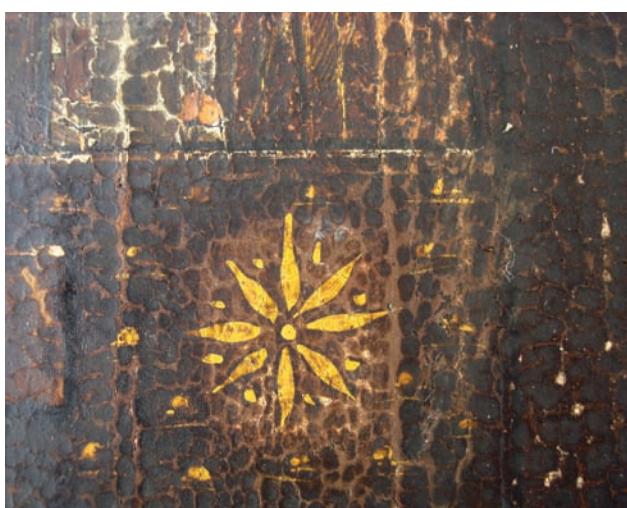
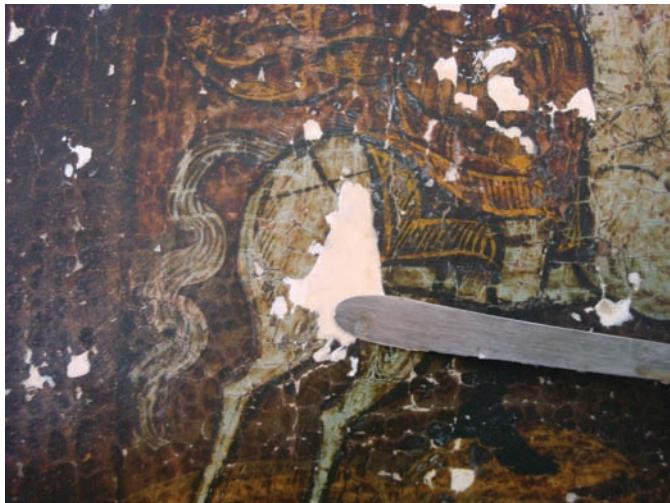
Deținător: colecție particulară

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană – *Maica Domnului cu Pruncul*

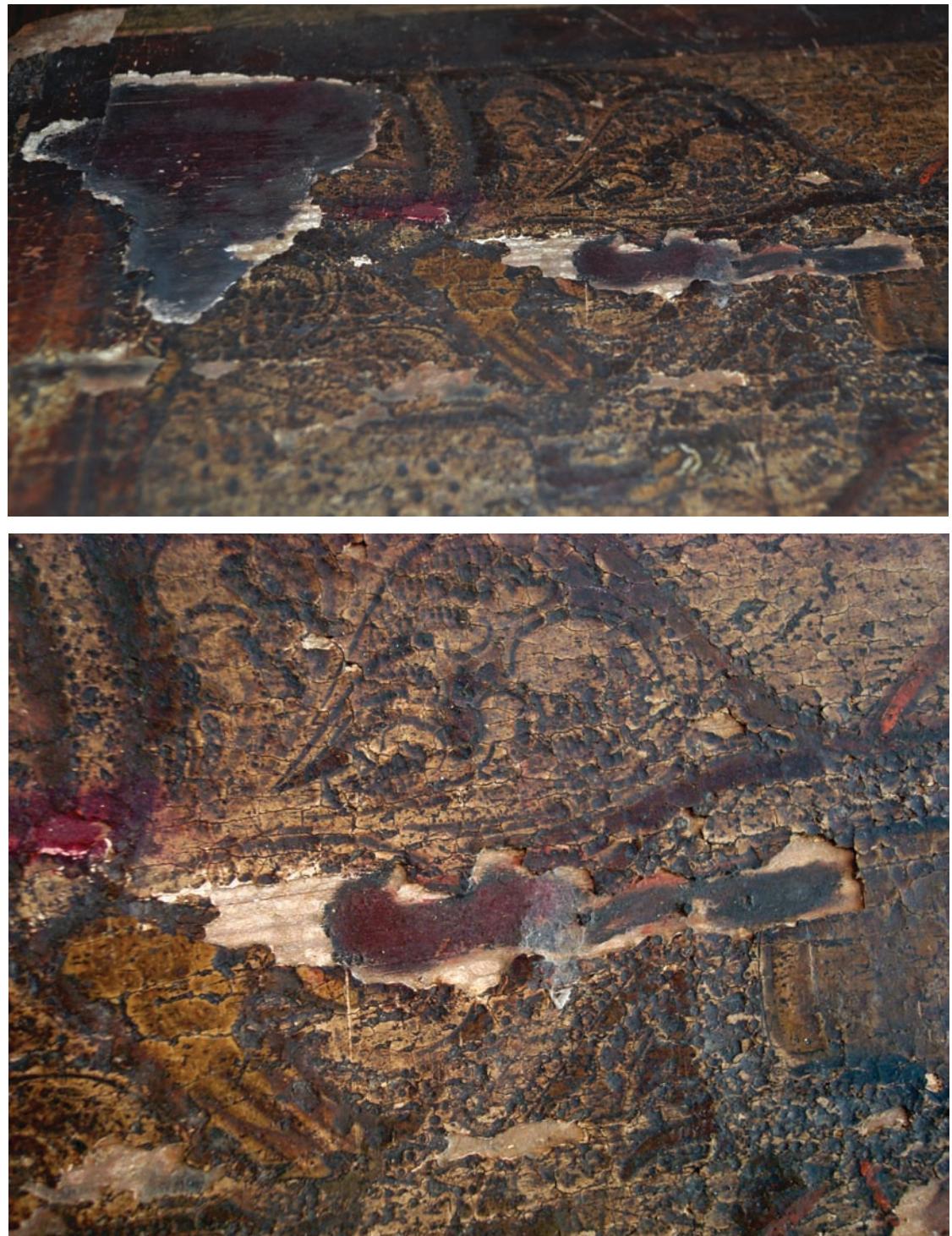
Datare: 2/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2014

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Imagine din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană prăznicar

Datare: 2/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2014

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Imagine de ansamblu din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană – Apostolul Filip

Datare: 1/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2014

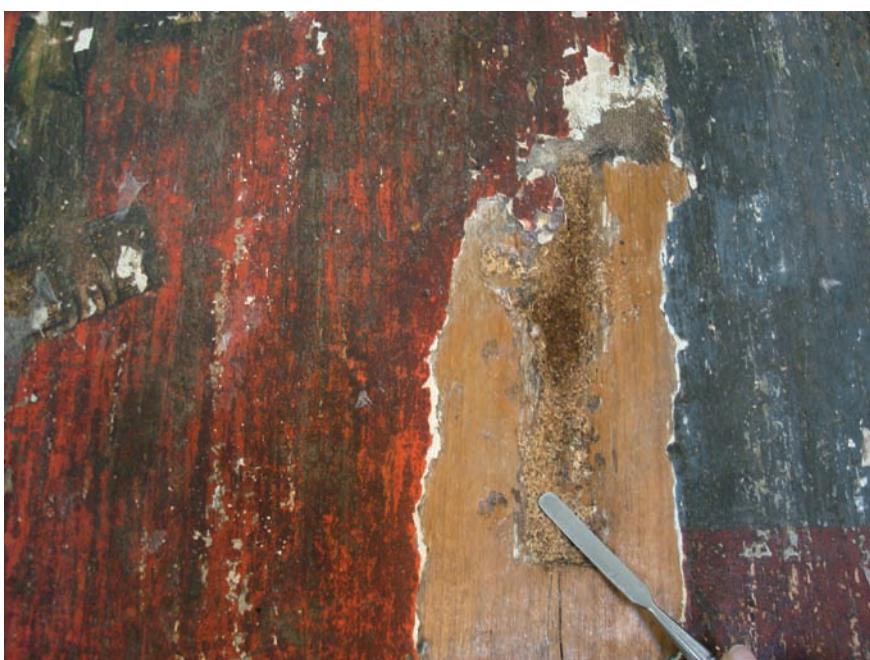
Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

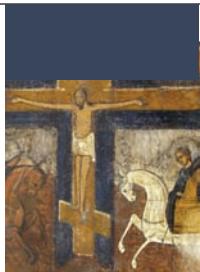
Detalii înainte de restaurare

Detalii din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

Icoană lipovenească

Datare: 2/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2014

Deținător: colecție particulară

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Imagini de ansamblu din timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

100

Icoană – Sfinții patruzeci de mucenici

Datare: 4/4 sec. al XIX-lea

Anul restaurării: 2014

Deținător: colecție particulară

Imaginea de ansamblu înainte și
în timpul restaurării

Imagine de ansamblu după restaurare

102

Icoană – *Maica Domnului cu Pruncul*

Datare: 1855

Anul restaurării: 2015

Deținător: Muzeul Golești

Imagine de ansamblu înainte de restaurare

Detalii înainte de restaurare

Imagine de ansamblu și detalii din timpul restaurării

Operațiunile de chituire și curățare
au fost realizate de Cătălina Ghinea

Imagine de ansamblu după restaurare

